

«FER LA PAELLA AL GUST DE TOTS ÉS MOT DIFÍCIL»

Garcia Miralles es confessa

Presideix les Corts valencianes des l'època transitòria del Parlament valencià i és, des de fa quatre congressos, el president dels socialistes valencians. Som, doncs, davant un home que, tant pel seu càrrec institucional com per la seua trajectòria política, està en condicions de parlar amb tot el coneixement de causa de la política valenciana des del poder.

Antoni Garcia Miralles no té cap prejudi quan afirma que està a gust amb el paper que li ha tocat desenvolupar dins la història immediata del País Valencià, que creu que ho fa bé i que pot seguir fent-ho durant cinc anys més. El relax que ofereixen les vacances d'agost a la seua casa als afores de Castalla posa el contrapunt ideal per a una llarga conversa amb un dels homes fort del PSPV-PSOE, fent repàs de la seua evolució política, del treball a les Corts i de l'aventura quasi en solitari dels socialistes per construir l'autonomia valenciana en el marc de l'Estatut.

Sembla que el càrrec de president de les Corts valencianes s'ha fet a la seua mesura; se'l veu molt identificat amb el seu paper. «Sincerament, m'hi trobe molt a gust. Crec que hi ha diverses circumstàncies que ho permeten: l'una, que és un treball tranquil i reposat, que et permet de dedicar-li molt de temps i molta efectivitat. També té l'al·licient que et connecta un poc més amb la teua professió; estàs construint, legislativament i jurídicament, una institució, i això suposa fer un esforç agradable. D'altra banda, és un treball novedós, ja que assentar i construir el Parlament autònom suposa una etapa interessant.

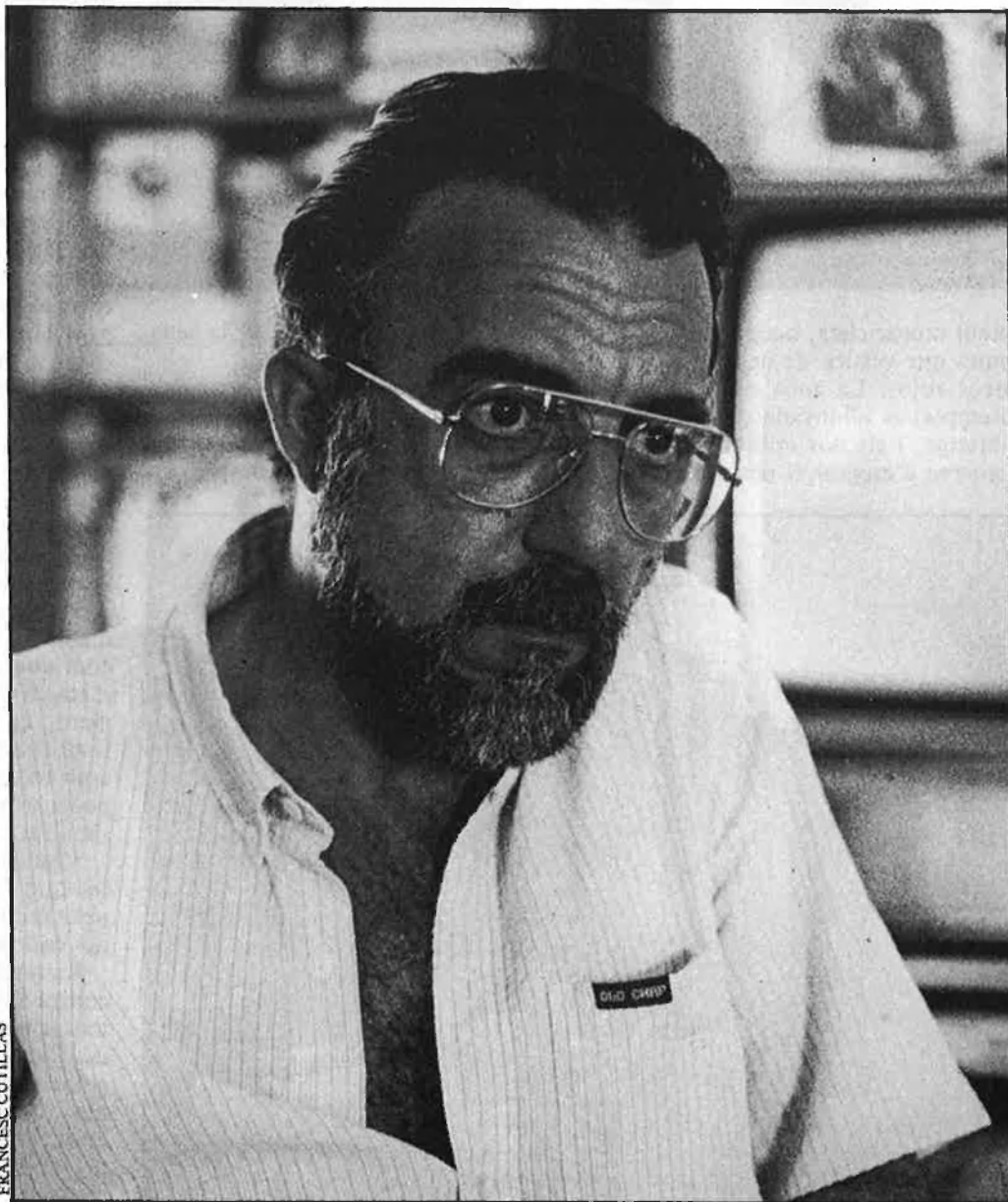
Antoni Garcia Miralles, president de les Corts Valencianes i del PSPV-PSOE, és un polític experimentat i un dels més influents en la línia del partit majoritari al País Valencià

Joan Vicent Hernández

En ser una institució de nova creació, l'has treballada un poc al teu aire i, fins i tot, el personal, que no és transferit, ha començat amb tu i, per tant, també estàs fent-lo a la idea del projecte de conjunt. Ara per ara no hi ha cosa que vulga més que ser el que sóc».

—¿Ha hagut de fer algun curs ràpid de president o s'ho ha anat aprenent sobre la marxa?

—No, jo, la veritat és que ho he

FRANCESC CUITILLAS

tingut fàcil, per dues raons. En primer lloc, perquè lògicament dins de la inexperiència general d'allò que és la democràcia parlamentària que tenim a Espanya, el fet d'haver estat diputat i haver viscut el Parlament central, en totes les legislatures, evidentment, tot això ho tenia en el cap. De l'altra, haver estat president del plenari de parlamentaris, i de l'etapa transitòria de les Corts, fa que no

—*¿Ha començat ja aquesta reforma?*

—No, no està marxa, en el sentit de posar els mecanismes reglamentaris, però està un poc en l'ànim dels distints portaveus, perquè jo ja l'he llançada. El moment de fer-la hauria de ser abans de Nadal; si no, entrem ja en una dinàmica d'eleccions i la imparcialitat a l'hora de fer el reglament podria ser menor.

De vacances a Castalla, Garcia Miralles troba espai per a la reflexió en veu alta.

caigués amb paracaigudes. Arribava a un lloc que, en gran mesura, jo havia contribuït a configurar; per tant, no ha suposat un gran esforç. L'esforç és dedicar-li molt de temps.

—*¿S'ha basat en algun model de parlament en concret?*

—La mecànica d'un parlament no s'ha de descobrir ara, però, dins aquesta dinàmica i de la configuració que té cada parlament —em referesc a la correlació de forces que pot haver-hi—, hi ha diferències. Des del punt de vista dels continguts, també, encara que la funció del president és pràcticament igual en tots; actuem sobre la base de grups parlamentaris que tenen un mecanisme molt paregut. De tota manera, crec que això, d'alguna manera, cal singularitzar-ho, fer-ho més modern, més operatiu. Jo sóc partidari que es faça una reforma del nostre reglament actual, però consensuada. Fer una reforma unilateral pel grup majoritari no seria bo, sempre es podria dir que s'ha fet per servir la majoria, i el parlament, precisament, una de les característiques que té és que és el lloc on més paper tenen les minories.

—*¿Coneixen els valencians prou les nostres Corts?*

—No. Crec que no, encara estem començant. El Parlament, com a institució, és desconegut. La gent ha estat acostumada a conèixer un govern central i uns ajuntaments, i no el poder legislatiu, que ha tingut poca fortuna en la nostra història, i més en el

marc d'una comunitat autònoma, que encara és més desconegut; no hi ha hagut mai un parlament modern al País Valencià. Duem dos anys i la gent confon molts les institucions; potser els escolars són qui més ho van entenent. A l'igual que l'autonomia, és un problema d'una generació, fins que les Corts s'hagen assentat.

—*¿Es pot fer ja algun tipus de balanç d'aquest primer període?*

—Naturalment, tenim moltes més coses a fer i podem millorar, però, si comparem allò que hem fet, tant en quantitat com en intensitat, el balanç és més positiu que negatiu. Això són coses que es comproven, a voltes, quan ens ajuntem els presidents dels distints parlaments autònoms i veiem l'experiència dels uns i dels altres.

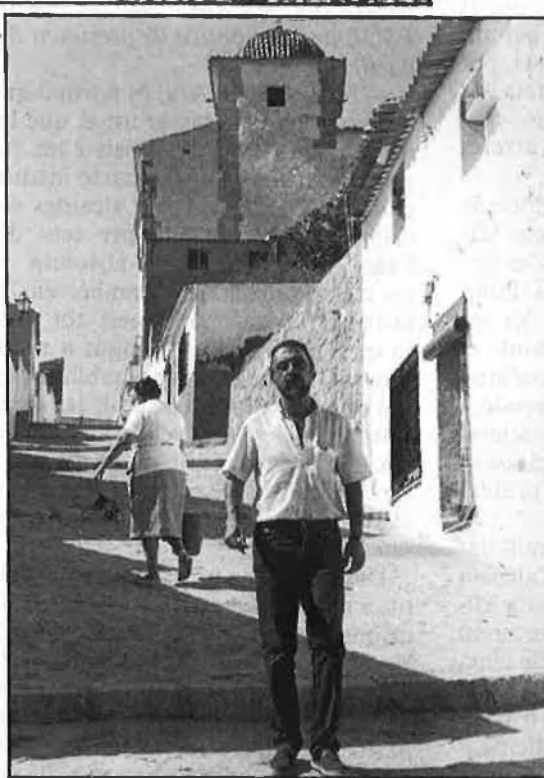
—*¿Queda encara molt a legislar per poder començar a parlar d'una normalització del país?*

—La tasca legislativa no s'acaba mai, però sí que és cert que hi ha unes lleis que suposen un desenvolupament de la norma estatutària, i que s'han de fer, com la de Sindicatures, la de la Funció Pública o la del Consell de Cultura, ara en tramitació.

Cal fer una llei electoral i moltes altres. El camí és molt llarg i, de vegades, passa que es magnifica la importància d'una llei i n'hi ha d'altres de menys conegudes que tenen més importància o més transcendència. Ara mateix hi ha en tramitació la del Consell de Cultura i la de Cooperatives, que es veuran en ple a final de setembre o començament d'octubre. També és previsible la Llei de Patrimoni de la Generalitat.

—*¿Hi ha hagut prou consens o, al contrari, ha estat un període conflictiu?*

—Hi ha hagut lleis que han tingut consens, però no podem dir que siga tot una bassa d'oli, ni tampoc un desgavell.

«Enric Valor em ficà al cap la idea de l'autonomia»

Aquest home, que es considera «prou pragmàtic» i que no somia massa, va començar a fer-se la idea d'un autogovern per als valencians de la mà d'Enric Valor. «Ell va ser qui m'ho va ficar en el cap; vivíem l'un

enfrent de l'altre, i anàvem molt sovint a passejar; jo encara duia pantalons curts.» Antoni Garcia Miralles recorda clarament aquella època de la seua joventut, en el qual ningú no parlava del tema, «tret de l'Enric Valor. Tant a Castalla com als Maristes d'Alacant, el tema no era ben vist». No obstant això, el president del Parlament valencià ja començava a pensar en el futur, «encara que jo no pensava que allò s'aconseguiria de la manera com s'ha aconseguit».

Les idees sobre l'autonomia van anar prenent cos a València pels anys seixanta. «Jo anava a reunions amb Lluís Aracil, Eliseu Climent, Alfons Cucó i d'altres; era l'època en què va començar a moure's el tema, amb les cançons de Raimon i les polèmiques de Joan Fuster.»

Però el treball polític de Garcia Miralles en aquest terreny no comença fins que es posa en marxa el moviment de les taules democràtiques, les convergències i els consells. «Sempre que m'han preguntat si l'autonomia començaria abans o després de la ruptura he contestat que seria després. Sempre he vist que el tema podria venir, més que per un esforç de tots nosaltres, des d'ací, per tot un canvi de conjunt; i els fets, de moment, m'han donat la raó, crec que ja per sempre. Si tornem arrere, s'acaba tot.»

Fill d'una família conservadora de la classe mitjana, Antoni Garcia Miralles no va tenir massa fàcils les coses per arribar al lloc de la lluita política que ara desenvolupa. Va ser una evolució que començà amb el problema religiós i que continuà plantejant-se el tema de l'obrerisme, i «reconèixer que hi havia una societat injusta, que hi havia lluita de classes i que calia solucionar molts problemes».

Ens conta que el va influir molt haver vist bastant cinema. A València gastava tots els diners en aquesta afició, que el va dur, inclús, a pensar en la possibilitat de ser director de cine. «La via per la qual, inicialment, arribe a un plantejament social o d'esquerres, globalment, ve condicionada per una actitud d'influència dins d'organitzacions apostòliques, i per això, el plantejament, en un moment determinat de la crisi, a nivell professional. El meu pare defensava empreses i jo tenia l'eixida per aquest camí. Això em va plantejar, inclús en algun moment, deixar-me la carrera d'advocat.» Però les coses rodaren d'una altra manera, i l'any setanta-dos

comença la seua evolució política dins del PSOE. Entrà al partit de la mà de Pablo Castellanos, en allò que es deia Federació de Trabajadores del Derecho. «Era un invent de la UGT que va fer Múgica. Aleshores, jo pensava amb això o la USO; tenia clar que l'opció no era comunista.» De Madrid, Garcia Miralles arriba a Alacant, on comença a posar en marxa el PSOE, coneix l'il·licitat Manuel Arabid i manté contactes amb els socialistes «renovats» que tornen d'Orà.

Una vegada han organitzat el partit a nivell provincial, comencen els intents per tot el País Valencià. L'any setanta cinc, al seu despatx d'Alacant, es reunien Arabid, ell mateix, Albinana, Castells, Ferran Vidal i Manolo del Hierro. «Quan vam eixir de la reunió ens vam barallar pel nomenament de secretari general; tots volien ser-ho, menys Arabid i jo. Després d'allò, Albinana va tenir una etapa molt centralista, atacant Vicent Soler i Pérez Benlloch de nacional-socialistes, i després els va passar a tots, o siga, que la vida pega moltes voltes.»

—¿Cóm veu vosté ara el PSPV-PSOE des de l'òptica de president del partit?

—Jo el veig bé. Ara, és normal que un partit que ha passat tot el que ha passat, amb totes les crisis i les fusions, es trobe en una situació institucional irrepètible. Tenir alcaldes socialistes en el noranta per cent del País Valencià, majoria absoluta en les tres diputacions i, també, en les institucions autonòmiques; tot això fa que, com s'ha esdevingut a nivell general, aquesta responsabilitat en tan poc de temps ha de tenir les seues conseqüències a nivell d'organització. No és igual tenir un partit per a fer comunicats de protesta que administrar cinc-cents mil milions de pesetes.

Després, hi ha una sagnia en el partit, a nivell de quadres, de gent que té tasques orgàniques i tasques institucionals; i això ha plantejat —ho vaig dir ja l'estiu passat— la necessitat d'una renovació de funcionament del partit i d'adaptar-se a una nova situació. Tota aquesta situació du necessàriament a un problema de formació, perquè hi ha molta gent dins del partit —que té vora vint-i-cinc mil afiliats— que ha entrat, com aquell qui diu, d'alcalde, i de sobte s'ha trobat que havia de manar i no ho ha assimilat prou bé.

Això ha produït una certa disfuncionalitat en el paper del partit, en re-

lació al tema de les institucions, i ha dut al fet que, de vegades, es puga produir desde les institucions una utilització del poder per condicionar la marxa del partit. Tot això, lògicament, ha produït una sèrie de tensions i dialèctiques molt normals i naturals, i cal reconèixer que això és així, que ha que passar i que cal superar-ho.

La política del partit no s'esgota a les institucions, ha cristal·litzat en una part molt important, però n'hi ha una part que s'ha de fer al carrer; hi ha coses que des de l'executiva es poden dir, i no des d'una institució.

«No hem tingut una bona oposició»

Al problema bàsic al·ludit per Garcia Miralles, n'afegeix un altre de no menys important: la falta d'oposició. «No hem tingut una bona oposició, des del mecanisme de funcionament de les institucions democràtiques.» Per al president dels socialistes valencians, això ha repercutit, inclús, en el fet que el protagonisme de l'oposició «de vegades des dels mitjans de comunicació, siga del mateix partit socialista». Ens recorda la crisi del Consell i la falta de crítiques de

l'oposició. «Aleshores, es desfigura totalment el que ha passat.»

La crisi del PCE també ha estat un problema que, per al nostre interlocutor, «dificulta un pacte d'estat. És molt difícil que un pugui arribar a un compromís amb uns interlocutors que estan en l'aire; aleshores, ¿amb qui pactes?, ¿qui representa políticament la dreta valenciana? De

manera que si hi hagués hagut una dreta nacionalista, encara que minoritària, hauria contribuït a un millor joc.»

—*Davant aquest buit d'oposició, ¿quin paper han hagut de jugar els socialistes valencians? ¿S'han trobat sols a l'hora de desenvolupar l'Estatut?*

—Honradament, llevat que un diga que la Constitució no aprofita per al tema i que l'Estatut, amb tots els defectes, en aquests moments no és l'instrument vàlid, que un rebutge això, de veres, des d'aquest punt de vista, el drama que té és fer el paper de tots i, inclús, i això és l'aspecte més complicat de tot, el paper que hauria d'assumir una part de la dreta, i aquest és el problema.

—*¿Han hagut de renunciar a dur altres coses avant per haver assumit el paper de tots?*

—El PSOE ha de donar resposta a un bloc de classes amb interessos, de vegades, contradictoris. Tan socialista és l'alcalde de Villena com el de Novelda, per posar-ne un exemple, però quan els toques l'aigua, els dos... Territorialment, som una comunitat complicada, com també ho som culturalment; tenim distintes indústries, en un noranta per cent dels casos amb petites i mitjanes empreses; tenim un sector turístic, diverses agricultures... És un mosaic complicat, i no hi ha una cosa clara que permeta d'unir tot el món. Assumir aquest paper i fer la paella al gust de tots és molt difícil.

El PSPV-PSOE ha de sacrificar moltes posicions partidistes davant aquest ampli bloc de classes, i això, d'alguna manera, suposa deixar per a més avant una sèrie de plantejaments. Quan cal fer una política territorial, una política d'integració en el projecte de Vinaròs a Oriola, no parlem d'un plantejament exclusivament socialista, com tampoc no ho és garantir el bilingüisme; a Catalunya i al País Basc ho fa la dreta. És una cosa que entra en un plantejament més ampli i aquí tu has de suportar tot el cost d'una banda i de l'altra. A uns, els pareix sistemàticament molt poquet, i a d'altres, majoritàriament, els pareix un muntó el que està fent, que te'n passes, i a l'hora de la veritat et trobes molt a soles.

Cinc anys més

Antoni Garcia Miralles és president del PSPV-PSOE de fa quatre congressos, ha estat en l'executiva fe-

FRANCESC CUTILLAS

«Avui no hi ha res que m'abellesca més que ser el que sóc.»

deral i és el més antic de l'actual executiva. Ha viscut tot el que ha passat en la política estatal de fa quinze anys i, evidentment, ningú no li pot negar la forta influència que té en el partit. «No sóc un president honorífic, la meua opinió compta en els temes importants.»

No es planteja cap meta política i afirma trobar-se molt a gust on és. «No se m'arruga el bigot ni la barba perquè puguen dir-me que sóc un bon professional, tot al contrari, em sabria greu que em diguessen que sóc on sóc per algun miracle i que, damunt, no ho faig bé. Treballa en la política perquè crec en una sèrie de coses, sóc tremendament possibilista, encara que la utopia és una cosa que no hem de perdre mai de vista. No sé què faré d'ací a cinc anys, potser tornaré a obrir un bufet, amb el meu fill, que diu que vol estudiar Dret. Dic aquesta data perquè, en principi, la idea que tinc és que, si el poble valencià i el partit ho volen, jo no tinc inconvenient a continuar la resta de legislatura i quatre anys més.»

De moment, Garcia Miralles seguirà gaudint dels arbres del que fou bancal del seu avi Antoni. De bon matí, anirà al poble a fer la tertúlia al bar, i a la plaça del mercat, i, a les festes, es tornarà a posar el vestit de moro.

l'executiva socialista la premsa podrà dir el que vulga, però, si negocies amb la direcció del partit, estàs negociant amb el partit socialista, però si negocies avui amb el senyor Giner Miralles o amb Pedro Zamora, no saps amb qui estas negociant. I això és un problema que, encara que pugui beneficiar un partit a curt termini, des del punt de vista de l'assentament de la democràcia, és un tema molt complicat.

A un altre nivell, no hi ha una dreta valenciana clarament configurada que jugue a l'autonomia que hi ha a l'Estatut; no parle ja d'anar més enllà, sinó simplement això. I d'altra banda, l'esquerra extraparlamentària no acaba tampoc de configurar-se. A mi m'hauria agradat un parlament en què hi hagués hagut una representació d'aquest nacionalisme. Sempre contribueix a alguna cosa i sempre és un punt de referència. De la mateixa